

Minister Zdrowia

RKP.07.79.2023.JJ
Warszawa, 04 października 2023

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo znak: V.7014.17.2023.ETP, w sprawie planów i działań Ministerstwa Zdrowia w kwestii zapewnienia w podmiotach leczniczych kadry pielęgniarek i położnych, uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

W Ministerstwie Zdrowia sukcesywnie podejmowane są działania mające na celu zwiększenie liczby aktywnych zawodowo pielęgniarek i położnych w systemie opieki zdrowotnej oraz zapewnienie udzielania świadczeń zdrowotnych na właściwym poziomie. Dokładamy wszelkich starań, aby dialog prowadzony z przedstawicielami samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych owocował wypracowywaniem rozwiązań korzystnych dla pielęgniarek i położnych i optymalizujących funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia w Polsce.

W celu wzmocnienia roli pielęgniarek i położnych w systemie opieki zdrowotnej wprowadzone zostały oraz przygotowywane są następujące rozwiązania:

- w ramach REACT-EU dla obszaru zdrowia, realizowany jest projekt pozakonkursowy pn. „Wsparcie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych”, który przewiduje wsparcie finansowe kursów kwalifikacyjnych i kursów specjalistycznych dla pielęgniarek i położnych na kwotę 112 mln zł,
- planowane są środki na wsparcie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w wysokości 84 mln zł w ramach Nowej Perspektywy Finansowej 2021-2027 FERS,
- co roku dofinansowujemy szkolenia specjalizacyjne dla pielęgniarek i położnych. W tym roku zaplanowaliśmy na ten cel 10 mln zł,
- wprowadzamy rozwiązania legislacyjne, które gwarantują systematyczne podwyższanie najniższych wynagrodzeń pracowników wykonujących zawody medyczne, w tym też pielęgniarek i położnych,
- trwają prace nad zmianą standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej,
- trwają prace dotyczące połączenia Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych z Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego,
- zaplanowaliśmy system zachęt do podejmowania i kontynuowania studiów na wybranych kierunkach medycznych, w tym pielęgniarstwo i położnictwo, co pozwoli na uruchomienie wsparcia planowanego dla pielęgniarek i położnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy,

- Ministerstwo Zdrowia, we współpracy z przedstawicielami samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, opracowuje kompetencje zawodowe pielęgniarek i położnych w systemie ochrony zdrowia, z uwzględnieniem poziomu wykształcenia. Sukcesywnie rozszerzamy katalog kompetencji pielęgniarek i położnych o następujące uprawnienia:
 - ordynacja i wystawianie recept samodzielnie lub w ramach kontynuacji zleceń lekarskich na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, zleceń i recept na wyroby medyczne,
 - wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne,
 - udzielanie porad w POZ oraz w AOS,
 - przeprowadzanie kompleksowych badań fizykalnych,
 - kwalifikowanie do wykonania zalecanego szczepienia przeciw grypie u osoby dorosłej,
 - absolwenci studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo mogą wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i tężcowi, a kierunku położnictwo - przeciwko grypie, WZW i HPV, bez konieczności ukończenia dodatkowego kursu w tym zakresie,
 - uzyskiwanie tytułu specjalisty w ramach nowych dziedzin specjalizacji (nowe obszary kompetencyjne) tj. chirurgiczna asysta lekarza, psychoterapia uzależnień oraz psychoterapia
 - pielęgniarki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego posiadają uprawnienia do stwierdzania zgonu w ramach czynności ratunkowych.

Prowadzone są obecnie prace dotyczące dalszego zwiększania kompetencji pielęgniarek i położnych m.in. poprzez rozszerzenie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach i wykazu wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne.

Dotychczasowe działania podejmowane przez Ministerstwo Zdrowia na rzecz pielęgniarek i położnych mają pozytywny wpływ na zwiększenie zainteresowania młodych osób do podejmowania kształcenia w tych zawodach, a tym samym sukcesywny wzrost liczby pielęgniarek i położnych zatrudnionych w systemie ochrony zdrowia.

Według danych Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych, prowadzonego przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych, liczba aktywnych zawodowo pielęgniarek i położnych systematycznie wzrasta. Liczba aktywnych zawodowo pielęgniarek wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiła 221 172, zaś położnych - 25 938, natomiast wg stanu na dzień 12 maja 2023 r. - 237 194 pielęgniarki i 29 452 położne.

Zwiększa się również liczba szkół posiadających akredytację Ministra Zdrowia na kształcenie pielęgniarek na poziomie pierwszego stopnia. W roku 2015 r. liczba ta wynosiła 77 uczelni, w 2023 r. wzrosła do 121.

Odnosząc się do obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (druk sejmowy nr 3421), uprzejmie informuję, że z uwagi na charakter przedmiotowej regulacji tryb wypracowywania zawartych w niej przepisów oparty był dotąd o dyskusję w ramach trójstronnego dialogu prowadzonego w gronie przedstawicieli wszystkich reprezentatywnych związków zawodowych, organizacji pracodawców oraz strony rządowej. Ustalona formuła dialogu społecznego zakłada wypracowanie treści ewentualnych dalszych zmian przepisów ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych na forum Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia. Dlatego też przedmiotem prac tego gremium są wszystkie propozycje zmian przedmiotowych przepisów zgłaszane przez partnerów społecznymi. Dotyczy to również propozycji nowelizacji zgłoszonej w ramach obywatelskiego projektu przez Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych, to jest jeden ze związków zawodowych reprezentowanych przez Forum Związków Zawodowych w Trójstronnym Zespole ds. Ochrony Zdrowia. Szczególnie, że zgodnie z ustaleniem poczynionym przez członków Zespołu, punkt dotyczący ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. wprowadzony został na stałe do agendy każdego posiedzenia Zespołu.

Zaznaczenia wymaga również, że zarówno pierwotne brzmienie regulacji ujętych w ustawie z dnia 8 czerwca 2017 r., jak i wszystkie dotychczasowe nowelizacje (rozszerzające zakres podmiotowy ustawy, podnoszące współczynniki pracy a tym samym gwarantowane poziomy wynagrodzeń zasadniczych oraz przesunięcia w zakresie grup zawodowych z przypisanymi współczynnikami pracy) były wypracowywane w drodze porozumień osiągniętych w ramach Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia.

Jednocześnie trzeba zauważyć, że wdrożenie w 2022 r. nowelizacji ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych spowodowało, że wzrosty gwarantowanych prawem wynagrodzeń zasadniczych pracowników podmiotów leczniczych wyniosły od 1 lipca ubiegłego roku od 631,84 zł do 2 009,70 zł (przy czym w grupach obejmujących pielęgniarki i położne wyniosły one od 1 137,13 zł do 1 827,15 zł, co skutkowało tym, że w grupie pielęgniarek i położnych z wykształceniem średnim - czyli tych z najdłuższym stażem pracy - najniższe wynagrodzenie zasadnicze wzrosło o ponad 41%). Na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej m. in. w związku ze wzrostem płac przeznaczono dodatkowo 18,5 mld zł w okresie 12 miesięcy.

Kolejne wzrosty gwarantowanych prawem poziomów wynagrodzeń zasadniczych wynikające z przewidzianego w ustawie z dnia 8 czerwca 2017 r. mechanizmu waloryzacyjnego dokonane zostały od 1 lipca br. i wyniosły one od 444,35 zł do 991,25 zł. Kolejne zwiększenie finansowania świadczeń z uwzględnieniem m. in. kosztów tegorocznych podwyżek oszacowano na ok. 15,5 mld zł.

W przypadku pielęgniarek i położnych gwarantowane od 1 lipca br. minimalne poziomy wynagrodzeń zasadniczych wynoszą:

- 8 186,53zł w przypadku pielęgniarek i położnych z wymaganym tytułem magistra i specjalizacją,
- 6 473,07 zł w przypadku pielęgniarek i położnych z wymaganym tytułem magistra bez specjalizacji albo licencjatem lub wykształceniem średnim i specjalizacją,
- 5 965,38 zł w przypadku pielęgniarek i położnych z wymaganym licencjatem lub wykształceniem średnim bez specjalizacji.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Piotr Bromber
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/